

Nadchodzi JPK_CIT

Czy firmy są przygotowane na nowe obowiązki?

Listopad 2024

> 60%

Firm nie rozpoczęło
jeszcze przygotowań
do JPK_CIT

Wprowadzenie

JPK CIT – nowy etap komunikacji pomiędzy podatnikiem a organami podatkowymi

Już dziś, przepisy Ordynacji podatkowej nakładają na podatników, którzy prowadzą księgi w formie elektronicznej, szereg obowiązków z zakresu raportowania, w tym obowiązek przekazywania pliku JPK_KR. Jest on jednak składany wyłącznie na żądanie organów podatkowych, w trakcie prowadzonych przez nich czynności sprawdzających czy postępowań kontrolnych – teraz zostanie rozszerzony i rozbudowany o komponent podatkowy. Nowy obowiązek raportowania będzie skutkował koniecznością corocznego przesyłania dwóch elektronicznych raportów w formie plików XML:

- JPK_KR_PD – księgi rachunkowe i rozliczenie podatku dochodowego,
- JPK_ST_KR – środki trwałe i wartości niematerialne i prawne.

Podatnicy staną zatem po raz kolejny przed wyzwaniem dostosowania swoich systemów oraz procedur wewnętrznych do nowych wymogów legislacyjnych, a organy podatkowe będą miały do dyspozycji kolejne rozwiązanie, które znacząco zwiększy ich możliwości analityczne.

Czy podatnicy są gotowi na kolejne rewolucje?

Zapraszamy do lektury!

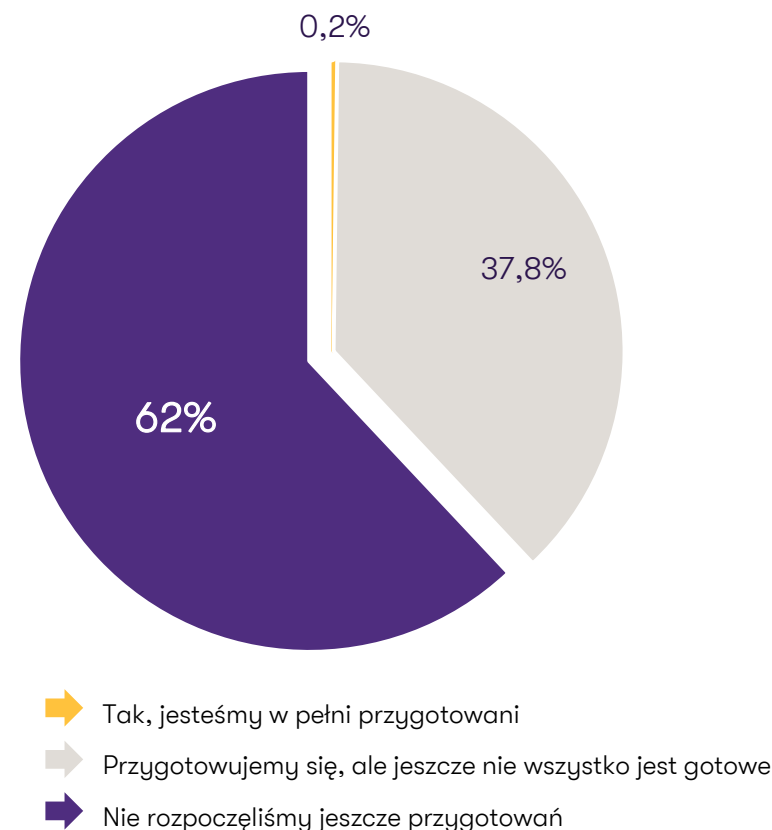
Firmy nie spieszą się z wdrożeniem JPK_CIT

2/3 ankietowanych firm nie rozpoczęło jeszcze przygotowań do wdrożenia raportowania JPK_CIT.

Z początkiem 2025 r. wejdą w życie przepisy obligujące niektóre firmy do prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programów komputerowych oraz przekazywania tych ksiąg właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego. Na chwilę obecną (październik 2024 r.) mniej niż 1% firm deklaruje, że jest w pełni przygotowana do nowych obowiązków. Co trzecia badana spółka przyznaje jednak, że rozpoczęła działania w tym kierunku. Pozostałe podmioty – ponad 60% – jeszcze nie zaczęły przygotowań.

Niespieszne tempo przystosowywania firm do nowych obowiązków wynika zapewne z harmonogramu wdrażania JPK_CIT, który przewiduje stopniowe obejmowanie nowymi regulacjami kolejnych grup podatników. W pierwszej kolejności (od 31 grudnia 2024 r.) dotkną one największe podmioty – firmy o przychodach przekraczających 50 mln euro rocznie oraz podatkowe grupy kapitałowe (PGK). Od 31 grudnia 2025 r. do grupy tej dołączą wszyscy podatnicy CIT zobowiązani do przesyłania JPK_VAT, a rok później – pozostali podatnicy CIT. Większość firm ma zatem jeszcze czas na przygotowania, jednak – jak się okazuje – wdrożenie nowych obowiązków nie jest proste.

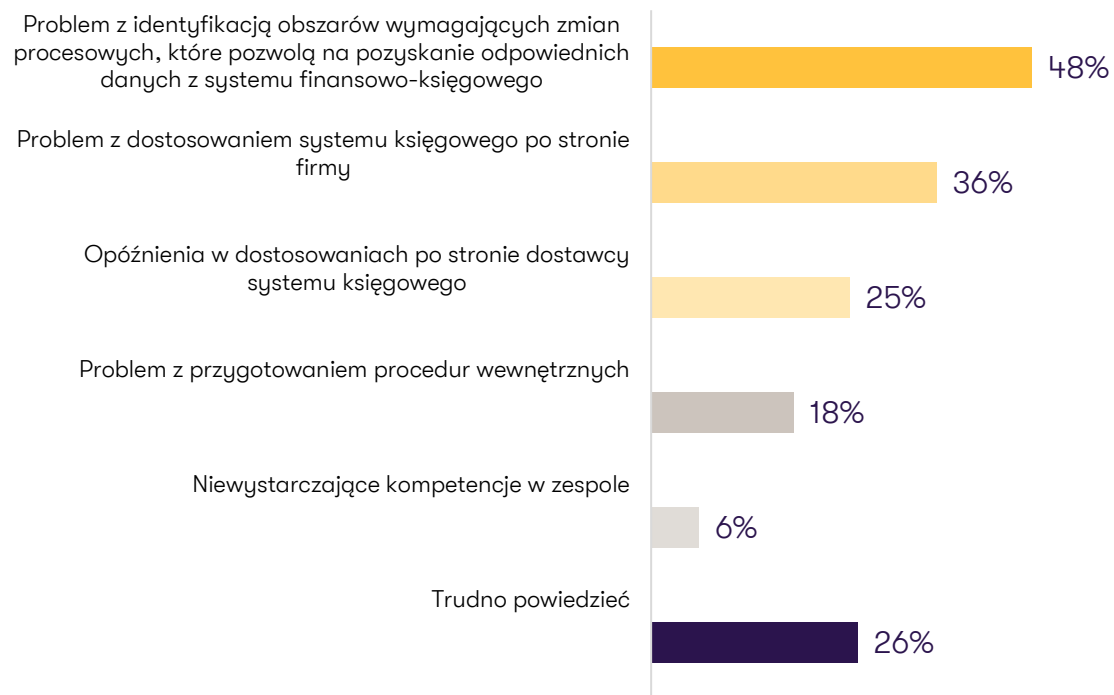
Wykres 1. Czy Państwa firma podjęła kroki przygotowawcze w związku z nowymi obowiązkami w zakresie JPK CIT?

Kwestie techniczne głównymi hamulcami

Wśród największych trudności z dostosowaniem firmy do wprowadzenia JPK_CIT wskazywane są kwestie techniczne.

Wykres 2. Jakie największe trudności identyfikują Państwo w związku z rozszerzeniem obowiązków wynikających z JPK_CIT? [wielokrotny wybór]

Blisko połowa ankietowanych, jako główną barierę przy wdrażaniu JPK_CIT wskazuje problem z identyfikacją obszarów wymagających zmian procesowych, które pozwolą na pozyskanie odpowiednich danych z systemu finansowo-księgowego. Co trzeci ankietowany przyznał, że po stronie firmy pojawiły się problemy z dostosowaniem systemu księgowego. A 25% przedsiębiorstw narzeka na opóźnienia po stronie dostawcy systemu księgowego.

Podatnicy muszą przede wszystkim zweryfikować, czy ich systemy są w stanie dostarczyć wymagane dane. Nowe regulacje zobowiązują do przesyłania znacznie bardziej szczegółowych informacji niż dotychczas, co wymaga przemyślanej analizy i reorganizacji istniejących procesów księgowych. W praktyce rzadko zdarza się, że dane podatkowe wynikają wprost z prowadzonych ksiąg rachunkowych – zazwyczaj podatnicy sporządzają odrębne obliczenia w oparciu o arkusze kalkulacyjne, które prowadzą do uzgodnienia wyniku księgowego i podatkowego. Konieczna jest zatem identyfikacja, których danych brakuje oraz dostosowanie systemów i procesów księgowych w celu ich pozyskania. Samo rozwiązanie informatyczne, choć jest istotnym elementem w procesie przygotowań do wdrożenia JPK CIT, nie zagwarantuje poprawności raportowania.

Jedynie 6% respondentów wśród największych trudności przy spełnieniu obowiązków JPK_CIT wskazało niewystarczające kompetencje w zespole.

Zdaniem doradcy podatkowego

JPK_CIT – z jakimi wyzwaniami mierzą się podatnicy?

Pomimo, że po raz pierwszy JPK_CIT będzie trzeba przekazać organom podatkowym dopiero w 2026 r., systemy finansowo-księgowe powinny być dostosowane do wymogów JPK_CIT już od początku 2025 r. Wynika to z faktu, że – jak sygnalizują podatnicy – dostosowanie systemu w trakcie roku, czy po jego zakończeniu, może w wielu przypadkach nie być możliwe bądź wiązać się z istotnymi trudnościami (np. koniecznością uzupełnienia określonych danych, które nie były zbierane przez cały rok). Dlatego też najwięksi podatnicy i podatkowe grupy kapitałowe, które w pierwszej kolejności będą objęte JPK_CIT nie powinny zwlekać z rozpoczęciem prac nad wdrożeniem.

W praktyce istotną trudnością, z którą mierzą się wszyscy podatnicy jest również brak precyzji w regulacjach nakładających nowe obowiązki. Struktura schemy, zakres i sposób zaraportowania danych w JPK_CIT nadal budzą wiele wątpliwości. Celem JPK_CIT jest bowiem pozyskanie zunifikowanych w określony sposób danych, co wiąże się z szeregiem wątpliwości, jak przeprowadzić ją u poszczególnych podatników, działających w oparciu o różne systemy finansowo-księgowe.

Ministerstwo Finansów publikuje co prawda odpowiedzi na pojawiające się pytania, jednak niejednokrotnie są one niejednoznaczne i rodzą jeszcze więcej wątpliwości. Nie dziwi zatem, że spora część podatników zamierza korzystać ze wsparcia doradcy podatkowego.

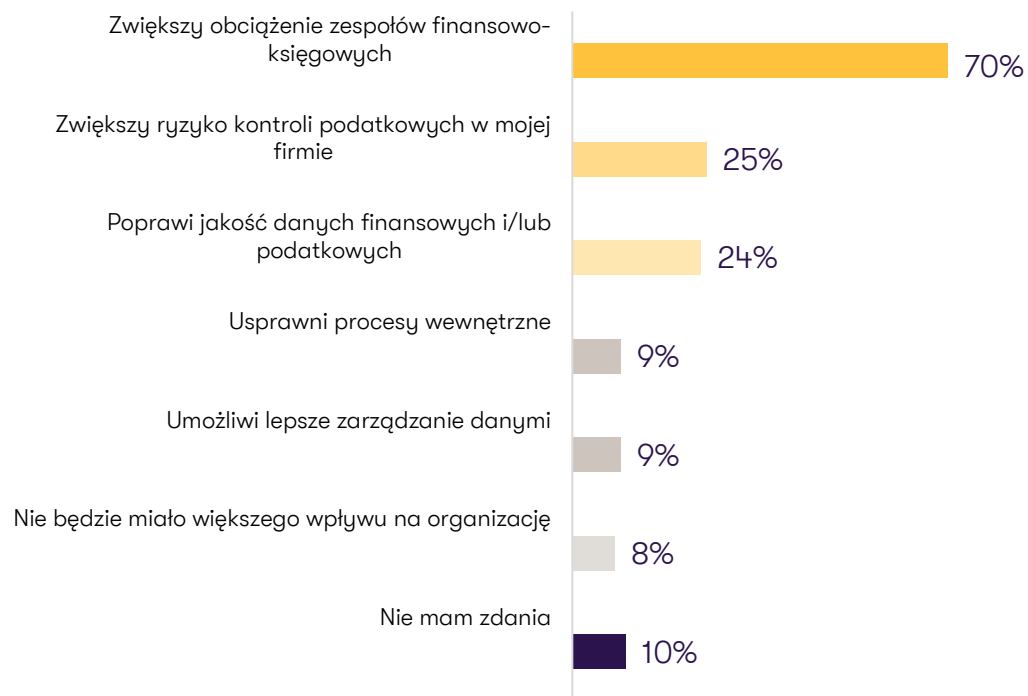

Elżbieta Ślusarczyk
Doradca Podatkowy
Senior Menedżer
Departament Doradztwa

JPK_CIT kłopotliwym obowiązkiem

Firmy nie mają wątpliwości, że nowe obowiązki JPK_CIT to przede wszystkim wzrost obciążenia dla ich działów finansowo-księgowych. Takiego zdania jest aż 70% ankietowanych.

Wykres 3. Jakie będą w Państwa opinii skutki wprowadzenia nowych obowiązków z zakresu JPK_CIT [wielokrotny wybór]

To zespoły finansowo-księgowe są najbardziej zaangażowane w codzienną obsługę procesów księgowych oraz kalkulację podatku dochodowego. W związku z JPK_CIT muszą zatem przeanalizować przebieg procesu kalkulacji CIT, porównać zakres dostępnych danych w systemie ERP z danymi opisanymi przez resort w schemach JPK_CIT, a w wielu przypadkach dokonać zmian w metodologii księgowania dokumentów.

Przedstawiciele przedsiębiorstw obawiają się także, że nowe obowiązki przyczynią się do zwiększenia ryzyka kontroli podatkowych w firmach – takiej odpowiedzi udzieliło 25% badanych. Wkrótce organy podatkowe otrzymają informacje na temat każdego pojedynczego księgowania, kartotekę kontrahentów, wystandaryzowane zestawienie obrotów i sald w ramach uniwersalnego planu kont, czy zestawienie różnic między wynikiem księgowym, a podatkowym. Informacje te mogą bez wątpienia posłużyć do przekrojowej analizy wielu obszarów, a w konsekwencji zwiększyć efektywność wykrywania nieprawidłowości.

Mniej firm dostrzega pozytywne skutki wprowadzenia nowych regulacji – 24% twierdzi, że dzięki nim poprawi się jakość danych finansowych i podatkowych, a po 9%, że usprawnią one procesy wewnętrzne i umożliwią lepsze zarządzanie danymi. Jedynie 8% badanych uważa, że wdrożenie obowiązków w ramach JPK_CIT pozostanie bez większego wpływu na ich organizację, a 10% nie ma zdania na temat skutków nowych regulacji.

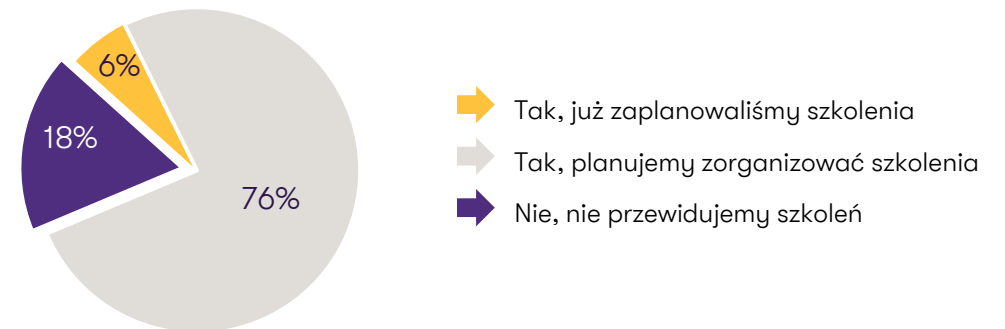
Regulacje trudne do uniesienia w pojedynkę

Większość firm planuje szkolenia dla pracowników z JPK_CIT i nie wyklucza wsparcia doradców podatkowych, aby przygotować się do nowych obowiązków.

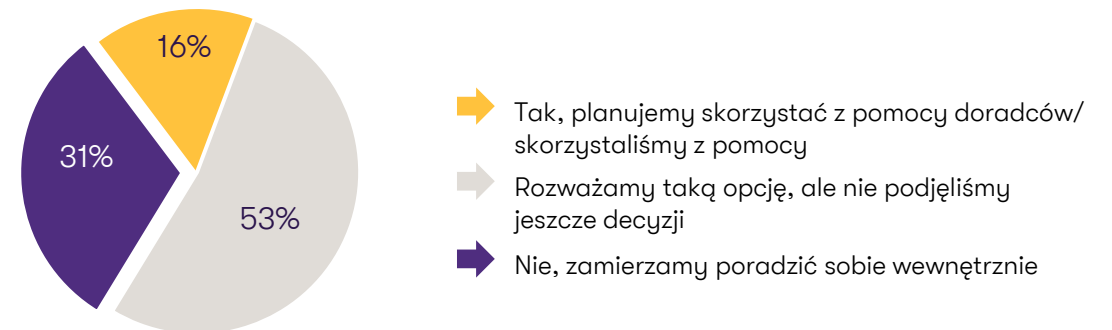
Mimo, że firmy nie wskazują kompetencji swoich zespołów jako problemu przy wywiązaniu się z nowych obowiązków JPK_CIT- jest to problem zgłaszany przez 6%, ankietowanych - to mają świadomość, że wdrożenie tych regulacji może wymagać odpowiedniego przeszkolenia. Z tego powodu aż 76% badanych planuje przeprowadzić szkolenia wśród swoich pracowników, a 6% respondentów zaplanowała już takie warsztaty. Jedynie co piąta firma uważa, że poradzi sobie bez dodatkowych szkoleń.

Większość przedsiębiorców nie wyklucza także skorzystania z profesjonalnego wsparcia. O pomoc do doradców podatkowych zwróciło się lub zamierza się zwrócić 16% badanych. Co więcej ponad połowa wszystkich ankietowanych rozważa taką opcję, choć ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła. 31% firm deklaruje, że przygotuje się do JPK_CIT jedynie przy pomocy zasobów wewnętrznych.

Wykres 4. Czy planują Państwo szkolenia dla swoich pracowników w zakresie nowych obowiązków wynikających z JPK CIT?

Wykres 5. Czy Państwa firma zamierza skorzystać/skorzystała ze wsparcia doradcy podatkowego w celu dostosowania się do nowych wymagań JPK CIT?

Zdaniem eksperta podatkowego

JPK_CIT szansą na transformację procesów księgowych i podatkowych

JPK CIT to nowy wymiar raportowania, ale przede wszystkim krok w stronę automatyzacji i digitalizacji, który zwiększy wartość przekazywanych danych pod kątem analizy podatkowej. Organy podatkowe zyskają możliwość typowania do kontroli bez konieczności poświęcania czasu na zrozumienie unikalnych zasad księgowania, rozpoznawania planu kont czy analizy niestandardowych księgowi.

Niewątpliwie możliwości po stronie organów podatkowych wejdą na wyższy poziom, ale należy to postrzegać nie tylko przez pryzmat ryzyk i obciążeń. JPK CIT to nie tylko nowe obowiązki dla podatników, ale przede wszystkim szansa na przegląd dotychczasowej metodologii, zidentyfikowanie ewentualnych nieprawidłowości, czy transformację procesów księgowych i podatkowych.

Przedsiębiorstwa powinny rozważyć wykorzystanie tych zmian do przeprowadzenia audytu, weryfikacji wewnętrznych procedur, bądź wdrożenia rozwiązań w zakresie chociażby automatyzacji często żmudnego procesu kalkulacji podatku CIT. Zmiany w przyszłości mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności operacyjnej oraz poprawy jakości danych analitycznych.

Marita Pruss

Supervisor

Bieżące Doradztwo Podatkowe
Departament Doradztwa

Wyzwania związane z wdrożeniem JPK_CIT (1/2)

Wdrożenie JPK_CIT to konieczność dostosowania systemów informatycznych i księgowych do nowych wymagań.

Aktualnie prowadzone przez nas prace nad implementacją JPK_CIT do konkretnych systemów księgowych pozwalają na zidentyfikowanie pewnych obszarów, o które szczególnie należy zadbać z uwagi na pojawiające się i nawarstwiające wątpliwości oraz wyzwania wynikające z ich neutralizowania.

Przede wszystkim istotne jest zidentyfikowanie informacji, które dotąd nie podlegały obowiązkowemu raportowaniu, ale wraz z wejściem w życie JPK_CIT będą wymagane. Mowa chociażby o:

- Znacznikach kont księgowych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe.
- Nowym węźle Kontrahent, w którym należy wskazać dane kontrahentów, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie.
- Nowym węźle dotyczącym kosztów i przychodów, w którym trzeba będzie raportować min. trwale i przejściowe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych.

Wyzwania związane z wdrożeniem JPK_CIT (2/2)

Firmy muszą przeprowadzić skrupulatną analizę planu kont bilansowych i wynikowych oraz kont służących do ewidencji podatkowej.

Konieczność wprowadzenia mapowania poszczególnych kont do znaczników księgowych wyszczególnionych w słownikach zawartych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z 29 sierpnia 2024 r. obliuguje do przeprowadzenia wnikliwej analizy planu kont. Podczas tej analizy, pod uwagę należy wziąć zarówno konta bilansowe i wynikowe, jak i konta służące do ewidencji podatkowej. Już teraz widzimy, że wiązanie kont z konkretnymi znacznikami nastrocza trudności. Wynikają one z tego, że w niektórych systemach księgowych nie istnieje podział kont pozwalający na identyfikację z istniejącymi znacznikami. Wówczas zachodzi potrzeba rozbudowania, czyli wydzielenia odpowiednich kont księgowych. W naturalny sposób pociąga to za sobą konieczność dostosowania systemów księgowych. Należy więc zwrócić uwagę na wszelkie automatyzacje i procedury wspomagające księgowanie. Wielce prawdopodobne, że one również będą musiały ulec zmianie.

Nie inaczej jest z dostawcami oprogramowania informatycznego. Powinni oni nieustannie dokonywać koniecznych usprawnień zarówno tych o charakterze ogólnym, czyli jednakowym dla oczekiwania różnych odbiorców, ale i szczegółowym, czyli zróżnicowanym z uwagi na różne potrzeby poszczególnych firm. Równolegle powinny być przeprowadzane testy wdrożeniowe funkcjonalności JPK_CIT, które pozwalają na bieżąco eliminować wykrywane błędy.

Zdaniem eksperta ds. księgowości

Przewycięzenie istniejących trudności pozwoli na prawidłowe wdrożenie i funkcjonowanie JPK_CIT

Nie ulega wątpliwości, że wdrożenie i raportowanie JPK_CIT dostarczy organom podatkowym szeregu szczegółowych informacji na temat każdego działania księgowo-podatkowego firm. W konsekwencji umożliwi organom przekrojową kontrolę i wykrycie ewentualnych nieprawidłowości. Warto jednak dodać, że to cel dalekosiężny, którego realne osiągnięcie będzie możliwe dopiero po objęciu wszystkich podmiotów koniecznością nowego raportowania.

Zdecydowanie wcześniej należy się jednak uporać ze zdefiniowanymi przez nas wyzwaniami wynikającymi z wdrożenia JPK_CIT. Należy zauważyć, że to nie tylko nasze obserwacje. Przedstawione w naszym raporcie badanie dowiodło bowiem, że wyzwania, które dostrzegamy pokrywają się z głównymi trudnościami wymienionymi przez respondentów. Oznacza to, że sami zainteresowani dostrzegają obszary, które generują liczne wątpliwości. Warto przy tym przypomnieć, że za niespełna dwa miesiące podmioty osiągające największe przychody będą już zobligowane do implementacji JPK_CIT.

Agnieszka Michalak
Senior Menedżer
Departament Outsourcingu

O badaniu

Badanie opisane w niniejszym raporcie przeprowadzono metodą CAWI na grupie 470 przedstawicieli działów finansowo-księgowych dużych i średnich firm w Polsce w październiku 2024 r.

Zapraszamy do kontaktu

Elżbieta Ślusarczyk

Doradca Podatkowy, Senior Menedżer

Bieżące Doradztwo Podatkowe

Grant Thornton

M +48 661 538 561

E elzbieta.slusarczyk@pl.gt.com

Marita Pruss

Supervisor

Bieżące Doradztwo Podatkowe

Grant Thornton

M +48 885 661 884

E marita.pruss@pl.gt.com

Agnieszka Michalak

Senior Menedżer

Departament Outsourcingu

Grant Thornton

M +48 691518151

E agnieszka.michalak@pl.gt.com

Redakcja: Jolanta Tumulec, Maria Wąsicka-Sroczyńska

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 147 krajach i zatrudniająca ponad 68 tys. pracowników. W Polsce działamy od 30 lat. Zespół 1000 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak doradztwo podatkowe, prawne, transakcyjne i finansowe, audyt czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.